

Erken Çocukluk Dönemi Dü?ünme E?itimi Ö?retmen Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Çocukluk Dönemi Dü?ünme E?itimi Ö?retmen Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21273>

Özet

Erken Çocukluk Dönemi Dü?ünme E?itimi Ö?retmen Tutum Ölçe?i, okul öncesi ö?retmenlerinin 60-72 ay aral???ndaki çocuklara yönelik dü?ünme e?itimi hakk?ndaki tutumlar?n? sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmiş bir ölçektir. Ölçek, ö?retmenlerin dü?ünme e?itimine dair temel yakla???mlar?n?, bu e?itimin amaçlar?n? ve bu süreçteki rolleri hakk?ndaki görüşlerini derinlemesine incelemektedir. Ölçek, 59 maddeden ve üç ana alt boyuttan oluşmakta olup, yüksek düzeyde güvenirlik ve geçerlik de?erlerine sahip bir geli?tirme çalışması'nın ürünüdür. Bu araç, erken çocukluk e?itiminde dü?ünme becerilerinin geli?imine yönelik ö?retmen algılar?n? belirlemede önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Erken çocukluk, dü?ünme e?itimi, ö?retmen tutumu, okul öncesi, tutum ölçe?i, erken çocukluk dönemi, 60-72 ay, psikometrik.

Yazarlar

Ebru Mutlu

Amaç

Ölçe?in temel amac?, erken çocukluk dönemindeki (60-72 ay) çocuklar?n dü?ünme düzeylerinin incelenmesi bağlam?nda, okul öncesi ö?retmenlerinin dü?ünme e?itimi ile ilgili mevcut tutumlar?n? bilimsel yöntemlerle saptamak ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, ö?retmenlerin dü?ünme e?itimine ne kadar de?er verdi?ini, bu e?itimi müfredatlar?na ne ölçüde entegre etti?ini ve dü?ünme becerilerinin geli?imini destekleme konusundaki inançlar?n? belirlemeye odaklanm???tır.

Ölçek, ö?retmenlerin dü?ünme e?itimine yönelik olumlu ya da olumsuz e?ilimlerini nicel verilerle ortaya koyarak, alanda yapılacak hizmet içi e?itim programlar?n?n ve müfredat geli?tirmelerinin ihtiyaç analizine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Bu sayede, erken çocukluk döneminde kritik öneme sahip olan bilişsel geli?im ve yaratıcı dü?ünme becerilerinin desteklenmesine yönelik stratejiler oluşturulabilecektir.

Yapı

Erken Çocukluk Dönemi Dü?ünme E?itimi Ö?retmen Tutum Ölçe?i, ö?retmen tutumlar?n? ölçmek üzere geli?tirilmiş çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Ölçek, toplamda 59 maddeden oluşmakta ve ö?retmen tutumlar?n? üç temel alt boyutta incelemektedir. Bu alt boyutlar, ö?retmenlerin dü?ünme e?itimi sürecine olan bakış açıları'nın farklı veçhelerini yansıtmaktadır.

Ölçeğin alt boyutları ve madde sayıları şu şekildedir:

Temel Düşünceler (17 madde): Bu boyut, öğretmenlerin düşünme etkitiminin genel felsefesine ve pedagojik önceliklerine dair inançları kapsar. Örneğin, "Düşünmeyi öğretmektense, kuralları öğretmek gerekir" gibi maddeler bu boyutta yer almaktadır. Bu, öğretmenlerin kural bazlı bir yaklaşıma mı yoksa öğrenci merkezli, sorgulayıcı bir yaklaşıma mı eğilimli olduğunu gösterir.

Amaçlar (26 madde): Ölçeğin en geniş boyutunu oluşturan bu kısım, düşünme etkitiminin öğrenciler üzerindeki hedeflenen etkilerine odaklanır. Temel varsayım, "Düşünme etkitimi, çocukları düşünme eylemi konusunda geliştirmelidir" şeklinde özetlenebilir. Bu boyut, etkimin sonuç odaklı hedeflerine ilişkin tutumları ölçer.

Öğretmen Roller (16 madde): Bu boyut, düşünme etkitimi sürecinde öğretmenden beklenen davranışları ve sorumlulukları değerlendirir. Örnek bir madde, öğretmenin "Çocukları çok iyi gözlemlemelidir" şeklindeki profesyonel görevlerini içerir. Bu, öğretmenin rehberlik ve kolaylaştırıcı rollerine ne kadar inandığını gösterir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, Faktör Analizi kullanılarak titizlikle incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin faktörleştirilebilirlik için gerekli koşulları sağladığı tespit edilmiştir. Örneklem yeterliliğini gösteren Kaiser - Meyer - Olkin (KMO) değeri **0,865** olarak bulunmuştur. Bu değer, bilimsel literatürde kabul gören sınır olan 0,50'nin oldukça üzerinde olması, örneklem grubunun faktör analizi yapmaya uygun ve yeterli olduğunu kanıtlamaktadır.

Ayrıca, verilerin çok değişkenli normal dağılıma uygunluğunu test eden Bartlett testi sonuçları da ölçeğin geçerliğini desteklemektedir. Bartlett testi değeri **6084,062** olup, istatistiksel açıdan $p < 0,001$ düzeyinde son derece anlamlı bulunmuştur. Bu sonuçlar, ölçek maddeleri arasındaki korelasyonun faktör yapısını ortaya çıkarmak için yeterli olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Erken Çocukluk Dönemi Düşünme Etkitimi Öğretmen Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılığı, yüksek düzeyde güvenilirlik göstermektedir. Ölçeğin toplam puanları güvenilirliğini belirlemek amacıyla hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı, **0,9564** olarak tespit edilmiştir.

Genellikle 0,70 ve üzeri değerlerin kabul edilebilir güvenilirlik seviyesini işaret ettiği düşünüldüğünde, bu katsayının 0,95 seviyesinde olması, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve ölçmek istenen yapıyı çok yüksek bir hassasiyetle ölçtüğünü göstermektedir. Bu yüksek iç tutarlılık, ölçeğin klinik ve akademik araştırmalarda güvenle kullanılabilirliğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme sürecinde, temel al?nan yapısal modelin do?rulu?unu kan?tlamak amacıyla aç?klayıcı Faktör Analizi uygulanmı?tır. Analiz öncesinde yapılan KMO ve Bartlett testleri, verilerin faktör yapı?sın? destekledi?ini göstermiştir. KMO de?erinin 0,865 ç?kması, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu belirtmektedir.

Faktör Analizi sonucunda ölçe?in 59 maddenin üç belirgin alt boyutta toplandı?ı görülmü?tür: Temel Dü?ünceler, Amaçlar ve Ö?retmen Roller. Bu üç faktörlü yapı, ö?retmenlerin dü?ünme e?itimine dair tutumları'nı yalnızca tek bir genel boyutta de?il, farklı pedagojik ve felsefi bile?enlerde ayrı?ı?ı'nı göstermekte ve ölçe?in teorik yapı?sın? desteklemektedir.

Ölçek Yapı?sı

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilmiştir.)

Format: Öz bildirimli tutum ölçe?i. Toplam 59 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır.

Derecelendirme: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (1:**Kesinlikle Katılmıyorum** - 5:**Kesinlikle Katılıyorum**).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Okul öncesi ö?retmenleri.

Ya? Grubu: 60-72 ay aralığındaki çocuklarla çalışan ö?retmenler.

Popülasyon Detayları: Ölçek, erken çocukluk döneminde görev yapan e?itimcilerin tutumları'nı hedeflemektedir.

Test Metodolojisi: Uygulama, ö?retmenlerin belirtilen maddelere kendi tutum ve inanç düzeylerini 5'li Likert ölçe?i üzerinde ifade etmesi şeklinde gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi e?itimi, tutum, psikometri, KMO, Bartlett, Cronbach Alfa, faktör yapı?sı, pedagojik tutum.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ebru Mutlu

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Bağımlı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Çalınma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan yüksek lisans tezine dayanmaktadır.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2010 yılında Ebru Mutlu tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik kullanımı genellikle tezin referans gösterilmesiyle serbesttir, ancak ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için yazar veya ilgili üniversiteden izin alınması gerekebilir. Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [erken-cocukluk-doneminde-dusunme-egitimi-ile-ilgili-ogretmen-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Mutlu, E. (2010). *Erken çocukluk dönemindeki çocukların (60-72 ay) düşünme düzeylerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin düşünme eğitimi ile ilgili tutumlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Tez detaylarına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: [tez.yok.gov.tr](#)

Erken Çocukluk Dönemi Düşünme Eğitimi Öğretmen Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 59 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır:

Temel Düşünceler (17 m): Düşünmeyi öğretmektense, kuralları öğretmek gerekir.

Amaçlar (26 m): Düşünme eğitimi, çocukların düşünme eylemi konusunda geliştirmelidir.

Öğretmen Roller (16 m): Çocukların çok iyi gözlemlemelidir.